

**Дүртенче чакырылыш Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәр Советы
КАРАРЫ**

Азнакай шәһәре

№ 98-18

«12» октябрь 2022 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Азнакай шәһәрәндә бюджет процессы турында
нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле
үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6
октябрәндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, Татарстан Республикасы Азнакай
муниципаль районы «Азнакай шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә,

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре
Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай
шәһәрәндә бюджет процессы турындагы Нигезләмәне әлеге карарга кушымта
нигезендә расларга.

2. Гамәлдән чыккан дип танырга:

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25
декабрәндәге 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль
районы Азнакай шәһәр бюджет процессы турындагы нигезләмә хакында» карары;

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25
декабрәндәге 111-30 номерлы белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай
шәһәр Советының 2009 елның 23 июлендәге 140-37 номерлы «Татарстан
Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәрәненң бюджет процессы
турында» нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында» карары;

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25
декабрәндәге 111-30 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы
Азнакай шәһәр Советының 2009 елның 11 декабрәндәге 148-40 номерлы
«Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәрәненң
бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү
хакында» карары (2016 елның 23 июлендәге 140-37 номерлы карар белән
кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25
декабрәндәге 111-30 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы
Азнакай шәһәр Советының 2010 елның 11 ноябрәненң 7-2 номерлы «Татарстан
Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәрәненң бюджет процессы
турында» нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында» карары
(2009 елның 23 июлендәге 140-37 номерлы, 2009 елның 11 декабрәндәге 148-40
номерлы карар белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25
декабрәндәге 111-30 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы

Азнакай шәһәр Советының 2011 елның 20 апрелендәге 27-7 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында» карары (2009елның 23 июлендәге 140-37 номерлы, 2009елның 11 декабрэндәге 148-40 номерлы, 2010 елның 11 ноябрэндәге 7-2 номерлы карарлар белән кертелгән үзгәрешләргә исәпкә алып);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрэндәге 111-30 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай шәһәре Советының 2013 елның 22 октябрэндәге 103-31 номерлы "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турындагы Нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында" карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7 карарлар редакциясендә);

- "Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрэндәге 111-30 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай шәһәре Советының 2014 елның 12 августындагы 135-40 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013г. №103-31 карарлар редакциясендә)";

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрэндәге 111-30 номерлы карары "2016 елга Азнакай муниципаль районы «Азнакай шәһәре» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты тәүзү һәм раслау үзенчәлекләре турында" карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40) белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәр Советының 2015 елның 21 октябрэндәге 9-2 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары;

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрэндәге 111-30 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәр Советының 2017 елның 09 11 декабрэндәге 67-19 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2 карарлар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрэндәге 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәр Советының 2019 елның 20 августындагы 142-35 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19 карарлар редакциясендә);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрэндәге 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль

районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре Советының 2019 елның 22 октябрдәгә 147-36 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35 карарлар редакциясендә»);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрдәгә 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре Советының 2020 елның 12 мартындагы 162-41 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35, 22.10.2019 №147-36 карарлар редакциясендә»);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрдәгә 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәр Советының 2020 елның 16 июнәдәгә 174-43 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35, 22.10.2019 №147-36, 12.03.2020 №162-41 карарлар редакциясендә) һәм аның аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору турында»;

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрдәгә 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы 2020 елның 14 декабрдәгә 17-3 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35, 22.10.2019 №147-36, 12.03.2020 №162-41, 16.06.2020 №174-43 карарлар редакциясендә»);

- Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрдәгә 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы азнакай шәһәре Советының 2021 елның 26 августындагы 43-10 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренең бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35, 22.10.2019 №147-36,

12.03.2020 №162-41, 16.06.2020 №174-43, 14.12.2020 №17-3 карарлар редакциясендә»);

-Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрендәге 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы азнакай шәһәр Советының 2021 елның 26 октябрендәге 50-11 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренен бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35, 22.10.2019 №147-36, 12.03.2020 №162-41, 16.06.2020 №174-43, 14.12.2020 №17-3, 26.08.2021 №43-10 карарлар редакциясендә»);

Татарстан Республикасы Азнакай шәһәр Советының 2008 елның 25 декабрендәге 111-30 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәре бюджет процессы турында» карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәр Советының 2022 елның 14 апрелендәге 82-16 номерлы «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Азнакай шәһәренен бюджет процессы турында» нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» карары (23.07.2009 №140-37, 11.12. 2009 №148-40, 11.11.2010 №7-2, 20.04.2011 №27-7, 22.10.2013 №103-31, 12.08.2014 №135-40, 21.10.2015 №9-2, 09.11.2017 №67-19, 20.08.2019 №142-35, 22.10.2019 №147-36, 12.03.2020 №162-41, 16.06.2020 №174-43, 14.12.2020 №17-3, 26.08.2021 №43-10, 26.10.2021 №50-11 карарлар редакциясендә»).

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru>. һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны бюджет, финанс, салымнар һәм икътисад буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

М.З. Шәйдуллин

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Азнакай шәһәрндә бюджет процессы турында нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья . Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәрндә бюджет процессы турындагы әлеге Нигезләмә (алга таба - Нигезләмә, шәһәр) Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - Россия Федерациясе БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы (алга таба - Татарстан Республикасы БК), 06.10.2003 N 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының "Азнакай шәһәре" муниципаль берәмлеге уставы (алга таба - шәһәр уставы), Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының башка бюджет законнары нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

2 статья . Шәһәр бюджетының хокукый формасы

Азнакай муниципаль районы бюджеты (алга таба - шәһәр бюджеты) Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Советының (алга таба - шәһәр Советы) карары формасында эшләнә һәм раслана.

Шәһәр бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Шәһәр бюджеты проектын төзү Азнакай муниципаль районы башкарма комитеты (алга таба - шәһәрнең башкарма комитеты) билгеләгән тәртиптә, РФ БК нигезендә һәм аның таләпләрен үтәү белән кабул ителә торган шәһәр Советының хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр шәһәр бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елның 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

3 статья . Бюджет классификациясе

1. Шәһәр бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет (бухгалтерлык) исәбен алып бару, бюджет (бухгалтерлык) һәм башка финанс хисаплылыгын төзү Россия

Федерациясендә билгелэнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» муниципаль казна учреждениесе (алга таба - Финанс-бюджет палатасы) төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча подваллар кодлары исемлеген раслый.

Шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр исемлеге чыгымнарның ведомство структурасы составында шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

Шәһәр бюджеты чыгымнары төрләренен бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән шәһәр бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы составында йә шәһәр бюджетының жыелма бюджет язмасы билгелэнгән очракларда раслана.

2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган шәһәрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан хупланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» Федераль законның 26.1 статьясында каралган инициатив проектка шәһәрнең һәр гавами норматив йөкләмәсенә, бюджетара трансфертка бюджет чыгымнары классификациясенен уникаль кодлары бирелә.

Шәһәр бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары килешү нигезендә шәһәр бюджетының үтәлешен төзүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручы Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә, әгәр РФ БК башка билгеләнмәгән булса.

Финанс белән тәмин итү максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбеннән гамәлгә ашырыла торган бюджетлар чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары бюджет үтәлешен төзүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручы финанс-бюджет палатасында билгелэнгән тәртиптә билгеләнә, шушы бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар бирелә.

Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исемлеге шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларын раслаганда шәһәр Советы карары белән раслана.

Финанс-бюджет палатасы шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган төрләре исемлеген раслый.

4 статья . Шәһәрдә бюджет процессы принципнары һәм этапнары

1. Шәһәрдә бюджет процессы Россия Федерациясе бюджет системасы принципнарына нигезләнә.

2. Шәһәрдә бюджет процессы түбәндәге этапнары үз эченә ала:

1) шәһәр бюджеты проектын төзү;

2) шәһәр бюджетын карау һәм раслау;

3) шәһәр бюджетын үтәү;

4) бюджет хисапчылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау;

5) муниципаль финанс контроле.

5 статья . Шәһәрдә бюджет процессында катнашучылар

Шәһәрдә бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- шәһәр Советы;
- Азнакай муниципаль районының Азнакай шәһәре башлыгы;
- шәһәрнең башкарма комитеты;
- шәһәр башкарма комитеты житәкчесе;
- Финанс-бюджет палатасы (төзелгән килешү нигезендә);
- Азнакай муниципаль районының контроль-хисап палатасы (алга таба - контроль-хисап палатасы) (төзелгән килешү нигезендә);
- Федераль казначылыкның Татарстан Республикасы буенча идарәсенен 2 нче территориаль бүлгә (алга таба - ОФК) (килешү буенча);
- Азнакай районы һәм Азнакай шәһәре Финанс министрлыгының Казначылык департаменты территориаль бүлекчәсе (килешү буенча);
- шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, шәһәр бюджеты акчаларын бүлүчеләр;
- шәһәр бюджеты керемнәренен баш администраторлары (администраторлары);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);
- шәһәр бюджеты акчаларын алучылар;

6 статья Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Шәһәр Советы:

1) шәһәр бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны карый һәм раслый, шәһәр бюджетын үтәүнең аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

2) тышкы муниципаль финанс контроле органнарының хокукый статусын төзи һәм билгели;

3) жирле салымнар кертә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламалары бирә;

4) шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисапның тышкы тикшерүен гамәлгә ашыру тәртибен шәһәр Советы карары белән билгели;

5) “Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенен закон чыгару (вәкиллеке) һәм башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында” 1999 елның боктябрәндәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясе Хисап палатасы турында” N 41-ФЗ номерлы Федераль закон, “Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенен закон чыгару (вәкиллеке) һәм башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында” 1999 елның 6 октябрәндәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Конституциясе, шулай ук Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Шәһәр Советына аның компетенциясе чикләрендә Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча, аның вәкаләтләрән тәмин итү өчен, шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан кирәкле барлык мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Шәһәрнең башкарма комитеты:

- 1) шәһәрнең социаль-иқтисадый үсеш фаразын эшләү тәртибен билгели;
- 2) шәһәр бюджеты проектының төзү тәртибен билгели;
- 3) шәһәр бюджеты проектының төзүне тәмин итә (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы);
- 4) шәһәр Советын раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән шәһәр бюджеты проектының кертә;
- 5) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен, әгәр РФ БК каралмаган булса, эшли һәм раслый;
- 6) шәһәр бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә;
- 7) шәһәр Советын раслауга шәһәр бюджетының үтәлеше турында хисап бирә;
- 8) шәһәрнең урта сроклы финанс планын эшләү тәртибен раслый;
- 9) шәһәрнең урта сроклы финанс планын раслый;
- 10) шәһәрнең социаль-иқтисадый үсеш фаразын хуплый;
- 11) ағымдагы финанс елының беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае өчен шәһәр бюджеты үтәлеше турында хисап раслый һәм аны шәһәр Советына һәм Контроль-хисап палатасына жиберә;
- 12) шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
- 13) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - Россия Федерациясе БКның 78 статьясы таләпләре нигезендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен билгели;
- 14) казна учреждениеләре булып тормаган коммерциягә карамаган оешмаларга муниципаль милеккә капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга яисә муниципаль милеккә күчмәсез мөлкәт объектларын сатып алуга субсидияләр (субсидияләр) бирү тәртибен (РФ БК 78.1 маддәсе таләпләре нигезендә субсидияләр) билгели;
- 15) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бирем формалаштыру тәртибен һәм муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү тәртибен билгели;
- 16) муниципаль программаларны эшләү, аларны төзү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибен билгели;
- 17) муниципаль программаларны раслый;
- 18) муниципаль программаларның нәтижәләлеген бәяләү тәртибен раслый;
- 19) муниципаль программаларның нәтижәләлеген бәяләү нәтижәләре буенча элек расланган муниципаль программаны чираттагы финанс елыннан башлап туктату яисә үзгәртү кирәклегенә турында, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә хақында карар кабул итә;
- 20) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

- 21) шәһәр исемненән РФ БК һәм Шәһәр Уставы нигезендә муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыра;
- 22) муниципаль бурыч китабын алып бару тәртибен раслый;
- 23) шәһәр бюджеты кереме чыганаclarы реестрын төзү һәм алып бару тәртибен билгели;
- 24) жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре тарафыннан шәһәр бюджеты керемнәренәң баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен билгели;
- 25) Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә шәһәр бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлегенә үзгәрешләр кертә һәм кертә;
- 26) шәһәр бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлегенә үзгәрешләр кертү тәртибен һәм срокларын билгели;
- 27) Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары исемлегенә үзгәрешләр кертә һәм кертә;
- 28) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары исемлегенә үзгәрешләр кертү тәртибен һәм срокларын билгели;
- 29) РФ БК, ТР БК һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Финанс-бюджет палатасы:

- 1) шәһәр бюджеты проектын төзи, аны шәһәр Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тәкъдим итә;
- 2) шәһәр бюджетын үтәүне оештыра;
- 3) Россия Федерациясә Финанс министрлығы билгеләгән тәртиптә шәһәр бюджетының касса үтәләше турында айлык отчет төзи һәм бирә;
- 4) шәһәр бюджеты проектын төзү һәм шәһәр бюджеты үтәләше турында хисап ясау өчен кирәкле төп күрсәтмә бирүчеләрдән, акча алучылардан һәм материаллар ала;
- 5) шәһәр бюджетының жыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара;
- 6) шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлығы билгеләгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлығына тапшыра;
- 7) шәһәр бюджеты акчалары белән операцияләр башкара;
- 8) муниципаль озак вакытлы китап алып бара. Муниципаль бурыч китабына әлегә йөкләмәләр төрләре буенча шәһәрнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларны барлыкка китерү һәм үтәү (башка нигезләр буенча туктату) датасы, йөкләмәләрне тәэмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук составындагы башка мәгълүмат, аны муниципаль бурыч китабына кертү тәртибе һәм вакыты шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә;
- 9) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук шәһәр бюджеты керемнәренәң баш администраторлары, шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне тапшыру составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет чараларын баш бүлүчелэрнең (күрсәтмәчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибен билгели, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп;

11) шәһәр бюджетын касса үтәгәндә бердәм бюджет счетларына акчалар белән идарә итә;

12) шәһәр казнасыннан түләтүләр турында суд карарларын үтәүгә бәйлә башкарма документларның һәм башка документларның исәбен алып бара һәм саклауны гамәлгә ашыра;

13) шәһәрнең бюджет хисабын төзи;

14) ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алуучыларның исемлеген төзи;

15) бюджет йөкләмәләре лимитлары акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алуучылар өчен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итә;

17) РФ БК билгеләгән һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Контроль-хисап палатасы бюджет вәкаләтләрен түбәндәгеләр буенча гамәлгә ашыра:

1) шәһәр Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәгән һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, шәһәр бюджетының үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

2) бюджет акчаларынан файдалануның экономиясен һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелеккә аудит;

3) шәһәр бюджеты турындагы карарлар проектларына экспертиза, шул исәптән күрсәткечләрнең (параметрларның һәм характеристикаларның) нигезлелеге;

4) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6) бюджет чараларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәренә баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының төп администраторлары) тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Әлеге пунктта каралган контроль-хисап палатасының бюджет вәкаләтләре "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге N 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләргә үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларының баш бүлүчөсө:

1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылығын һәм максатчан характерын тәмин итә;

2) үзенә буйсынган күрсәтмә бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә башкарылырга тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм шәһәр бюджетының тиешле өлөшөн башкара;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәрне төзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәмин итә;

11) бюджет акчаларының баш бүлүчесенәң бюджет хисабын төзи;

11.1) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча шәһәр исемнән җавап бирә;

12) РФ БК билгеләгән һәм аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

13) шәһәр исемнән судта шәһәргә карата дөгъвалар буенча җавап бирүче вәкиле сыйфатында чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнының яисә әлегә органның вазыйфай затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстволарныкы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган жирле үзидарә органны актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

б) акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын, казна учреждениесеннән - бурычлыны, аның шәхси сөтүн (сөтүн) федераль казначылык органында, Финанс-бюджет палатасында, Россия Федерациясенәң бюджеттан тыш дөүләт фонды идарәсе органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) ачылмаган акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

в) казна учреждениесе булып торучы бюджет акчаларын алуучыга анын акчалата йөкләмэләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмэләре лимитлары житмәгәндә тәкъдим ителә;

г) муниципаль берәмлеккә карата федераль закон нигезендә гавами-хокукый белем мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә шәһәр бюджеты акчаларын баш урнаштыручының вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тапшыра торган башка дөгъвалар буенча.

Шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүче судта Россия Федерациясе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә гамәлләре (гамәл кылмаулары) шәһәр казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга акчаны түләтү турындагы дөгъвалар буенча дөгъвачы вәкиле сыйфатында муниципаль берәмлек исемненнән чыгыш ясый.

6. Бюджет чараларын гамәлгә ашыру:

1) шәһәр бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмэләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм шәһәр бюджетының тиешле өлешен башкара;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәмин итә;

5) бюджет акчаларының тиешле баш идарәчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Шәһәр бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган шәһәр бюджеты керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын һәм (яисә) шәһәр бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр бирә;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) шәһәр бюджеты керемнәренең баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына беркетелгән керем чыганакалары турындагы белешмәләрне кертү өчен;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын раслый;

7) РФ БК билгеләгән һәм аның нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Шәһәр бюджеты керемнәре администраторы:

1) бюджетка түлүүлэрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләп чыгаруны, исәпкә алуны һәм тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түлүүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түлөтүне гамәлгә ашыра;

3) шәһәр бюджетына артык түлэнгән (түлөтелгән) түлүүлэрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түлөтелгән суммага исәплэнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгелэгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлүүлэрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренә баш администраторы билгелэгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренә баш администраторына шәһәр бюджеты керемнәренә тиешле баш администраторы вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан муниципаль хезмәтләр өчен акча түлү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук шәһәр бюджеты керемнәрен формалаштыру чыганакалары булган башка түлүүлэрне "Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында" 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгелэнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түлүүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына тапшыра, моңа Россия Федерациясе законнарында каралган очраklar керми;

7) бюджетка түлүүләр буенча бурыч түлөүгә ышанычсыз дип тану турында карарлар кабул итә;

8) РФ БК билгелэгән һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрне жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгелэнгән башка бюджет вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

9. Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

1) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының үзенә караган администраторлары исемлекләрне төзи;

2) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түлүүлэрне планлаштыра (фаразлый), шәһәрнең бердәм счетындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләрненән тыш;

3) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларын каплау өчен билгелэнгән ассигнованиеләрнең адреслылыгын һәм аның карамагына бүлеп бирелгән акчалардан файдалануның максатчан характерын тәэмин итә;

4) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство администраторлары буенча бюджет ассигнованиеләрне бүлә һәм шәһәр бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләренә нигезләмәләрен тәшкит итә.

10. Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрен планлаштыра (фаразлай), шәһәрнең бердәм сәхәтәндегы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләреннән тыш;

2) шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр алуны тәмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) РФ БК билгеләгән һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актлар нигезендә кабул ителә торган башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренә һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренә китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренә нәтижәләлеген, максатчан файдалануын тәмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәмин итә);

6) бюджет хисабын тәзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) бюджет акчалары хисабын бирә;

7) РФ БК билгеләгән һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актлар нигезендә кабул ителгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

7 статья Шәһәр бюджеты керемнәре

1. Шәһәр бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылымлы торган керемнәр керә.

2. Шәһәр бюджетына федераль салымнар һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан һәм Россия Федерациясе БК 58 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым керемнәре күчерелә.

3. Шәһәр бюджетының салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе БК 41, 42 һәм 46, 63 статьялары нигезендә төзелә.

8 статья Керемнәр чыганакалары реестры

1. Финанс-бюджет палатасы шәһәр бюджеты керемнәре чыганакалары реестрын алып бара.

2. Бюджет керемнәре чыганакалары реестры дигәндә, Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлеге нигезендә бюджетны төзү, раслау һәм үтәү барышында барлыкка килә торган шәһәр бюджеты керемнәре чыганакалары буенча бюджет керемнәре турында мәгълүмат жыелмасы аңлашыла.

3. Мәгълүмат составына гомуми таләпләр, шәһәр бюджеты керемнәре чыганакалары реестрын төзү һәм алып бару тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

4. Шәһәр бюджеты керемнәре чыганакалары реестры шәһәрнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә һәм алып барыла.

5. Шәһәр бюджеты керемнәре чыганакалары реестрлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

9 статья Шәһәр бюджеты чыгымнары

1. Шәһәр бюджеты чыгымнарын формалаштыру дәүләт хакимиятенә федераль органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка килешүләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

10 статья Шәһәр Башкарма комитетының резерв фонды

Шәһәр бюджетының чыгым өлешендә шәһәр Башкарма комитетының резерв фондын төзү күздә тотыла.

Шәһәр бюджетының чыгым өлешендә шәһәр Советының резерв фондын булдыру тыела.

Шәһәр башкарма комитетының резерв фонды күләме шәһәр Советы карары белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменә 3 процентыннан арта алмый.

Шәһәр башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм стихияле бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чараларга, шулай ук әлеге пунктның алтынчы абзацында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жибәрелә.

Шәһәр башкарма комитетының резерв фондының шәһәр бюджеты составында каралган бюджет ассигнованиеләре шәһәрнең башкарма комитеты карары буенча файдаланыла.

Шәһәр бюджеты составында каралган шәһәр башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Шәһәр башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану турындагы хисап шәһәр бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

11 статья Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре

1. Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнарын, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча шәһәр (шәһәр исемненән) килешүләр төзүне хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

3) муниципаль казна учреждениеләре шәһәр исемненән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләрне үтәп, даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларының, муниципаль хезмәткәрләренең, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мөстәкыйль билгели.

3. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, дөүләт хакимиятенә федераль органнары, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына башка муниципаль берәмлекләренең, дөүләт хакимияте органнарының жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм аларның компетенцияләренән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән чыгарылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

12 статья Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестры

1. Финанс-бюджет палатасы шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып барырга тиеш.

2. Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестры шәһәрнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

3. Шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестры Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

13 статья Шәһәр бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кабул итүгә яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карарына йә агымдагы финанс елында шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карарына тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, шәһәр бюджетына өстәмә керемнәр чыганакалары булганда һәм (яисә) шәһәр бюджеты чыгымнарының аерым

статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кимегәндә генә чираттагы финанс елы башыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен сатып алулар

1. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар, РФ БК нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар планы-графикы нигезендә төзелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алып барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләрнең һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача атамасы; тәмин итүчеләрнең, подрядчыларның һәм хезмәт күрсәтүләрне башкаручыларның исеме һәм урнашу урыны; сатып алу бәясе һәм датасы булырга тиеш.

15 статья Бюджет кытлыгы

1. Шәһәр бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында кытлыгы, әлегә статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

2. Шәһәр бюджеты кытлыгы шәһәр бюджеты керемнәренә расланган гомуми еллык күләменә 10 процентынан, кире кайтарылмый торган керемнәренә һәм (яисә) салым керемнәренә расланган күләмгә өстәмә нормативлар буенча исәпкә алмыйча, артмаска тиеш.

Шәһәр Советының бюджет турында карары белән муниципаль берәмлек милкендәге акцияләрне сатудан керемнәр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен финанслау чыганакалары составында расланган һәм (яисә) бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы күрсәтелгән керемнәр суммасы һәм шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметү чикләрендә әлегә пунктта билгеләнгән чикләүләрне арттыра ала.

3. Шәһәр бюджеты үтәлеше турында еллык хисап күрсәткечләре буенча урнашкан шәһәр бюджеты кытлыгы әлегә статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

16 статья Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

Шәһәр бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь хақы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кәргән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жәлеп ителгән һәм шәһәр тарафыннан юкка чыгарылган кредитлар арасындагы аерма Россия Федерациясе валютасында кредит оешмалары кредитлары арасында;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан шәһәр бюджетына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган шәһәр арасында аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганақлары.

Шәһәр бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганақлары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм шәһәр милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керүләр;

шәһәр бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, шәһәр гарантияләрен Россия Федерациясе валютасында үтәү өчен жибәрелә торган чаралар күләме;

Россия Федерациясе валютасында шәһәрнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган чаралар күләме;

юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм шәһәр бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына шәһәр бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм шәһәр бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан саналган акчалар һәм шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән чаралар арасында аерма шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча операцияләр үткәргәндә.

Хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елы башына шәһәр бюджетының калган чаралары агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук шәһәр Советының хокукый акты билгеләгән күләмдә жибәрелә, агымдагы финанс елында шәһәр исеменнән муниципаль контрактлар өчен төзелгән товарларны китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләүгә төзелгән касса өзеклекләрен каплауга һәм бюджет ассигнованиеләрен каплауга юллана, хисап финанс елында шул муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле хезмәтләргә күрсәтүгә, хисаплы финанс елында субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен бирү өчен кирәкле сумма чикләрендә тотылган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен бирү, әлегә финанс контрактлары шартлары нигезендә файдаланылмый калган максатлар өчен бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаска мөмкин.

Шәһәр бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганақлары составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында һәм шәһәр тарафыннан түләнгән, максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында Россия Федерациясенә бирелгән чит ил валютасында шәһәрнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме, муниципаль гарантияләре гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

17 статья Шәһәрнең муниципаль бурычы структурасы

Шәһәрнең бурыч йөкләмәләре түбәндәге йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) шәһәрнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);
2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

4) шәһәр тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларынан жәлеп ителгән кредитларга;

5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән шәһәр гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

7) РФ БК гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) шәһәр тарафыннан кредит оешмаларынан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) шәһәрнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;

3) шәһәр тарафыннан кредит оешмаларынан алынган кредитлар буенча Россия Федерациясе валютасында йөкләнгән төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) шәһәрнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында шәһәр тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Шәһәрнең озак сроклы йөкләмәләре кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

18 статья Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан алу

1. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе шәһәр Советының муниципаль хокукый актларында бүтәнә каралмаган булса (кредит шарты белән билгеләнгән йөкләмәләргә һәм гамәлләрнең муниципаль хокукый актларын үтәмәгән) муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны юкка чыгару датасыннан соң өч ел эчендә күрсәтелмәгән очракта, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр шәһәр Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Шәһәрнең муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасында бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житү (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Әлеге статьяның 1 пунктның беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамлангандан соң шәһәрнең башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан исемлек Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләргә төрләргә буенча исемлеккә кертелә торган муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча гына исемлеккә кертү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктндагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләргә буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләргә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләргә муниципаль бурычтан алу РФ БК 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләргә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Түләү датасы башланганчы муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммэтле кәгазьләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммэтле кәгазьләр буенча йөкләмәләрне түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

19 статья Муниципаль бурыч белән идарә итү

1. Муниципаль бурыч белән идарә итү дигәндә жирле үзидарә органнарының шәһәрнең заем финанславына ихтыяжларын тәэмин итүгә, муниципаль бурыч йөкләмәләрен вакытында һәм тулысынча үтәүгә, бурычларга хезмәт күрсәтү чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтәмәүне юкка чыгаручы йөкләмәләр күләмен һәм структурасын хуплауга юнәлдерелгән эшчәнлегә аңлашыла.

2. Муниципаль бурыч белән идарә итү шәһәр Уставы нигезендә жирле администрация (шәһәрнең башкарма күрсәтмә органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

20 статья Шәһәрнең бурыч йөкләмәләре буенча җаваплылык

1. Шәһәрнең бурыч йөкләмәләре шәһәр милкендәге казнаны тәшкил итүче барлык мөлкәт белән тулысынча һәм шартларсыз тәэмин ителә һәм шәһәр бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла.

2. Әгәр күрсәтелгән йөкләмәләр шәһәр тарафыннан гарантияләнмәгән булса, шәһәр Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының һәм башка муниципаль берәмлекләрнең бурыч йөкләмәләре буенча җаваплы булмый.

21 Статья . Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм шәһәрнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Бюджет турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (шәһәрнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре (шәһәрнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) план чорының чираттагы финанс елыннан һәм ел саен килә торган 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (шәһәрнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (шәһәрнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) элекке статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына расланган жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмен, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмен арттырмамаса тиеш.

Шәһәргә карата РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар кулланылган очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән расланган, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган

керемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменен 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасының 10 процентыннан артмаска тиеш яисә тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменен чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында чираттагы финанс елында һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча түләүләрнең еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң килгән бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә жиберелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 статья . Муниципаль бурыч алулар

1. Шәһәрнең эчке муниципаль хисаплашулары дигәндә шәһәр исемнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә шәһәр исемнән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак шәһәрнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Шәһәрнең муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында шәһәр исемнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында чагылыш тапкан Россия Федерациясе алдында озак вакытка исәпләнгән йөкләмәләр барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. РФ БК һәм Шәһәр Уставы нигезендә шәһәр исемнән муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына шәһәрнең башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә шәһәр тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) шәһәрнең бурыч йөкләмәләре буенча вакыты чыккан бурыч булмау;

2) шәһәр тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

6. Шәһәр, аны РФ БК 1071 статьясы һәм ТР БК 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, шәһәрне бурыч тотрыклылыгы түбән булган заем алучылар төркеменә кертергә мөмкинлек бирә торган дәрәжәгә кадәр шәһәрнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Шәһәр, аны РФ БК 1071 статьясы һәм ТР БК 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Шәһәр, аны РФ БК 1071 статьясы һәм ТР БК 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, шәһәрдәге бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренә күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Шәһәр, аны РФ БК 1071 статьясы һәм ТР БК 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм шәһәрнең кыйммәтле кәгазьләрен шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан шәһәр түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә, Россия Федерациясе БК ның 1071 статьясындагы 9 пункты һәм Татарстан Республикасы 311 статьясындагы 7 пункты белән каралган муниципаль эчке үзләштерүләрне гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Шәһәр, аны РФ БК 1071 статьясы һәм РФ БК 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

11. Шәһәр, аны РФ БК 1071 статьясы һәм ТР БК 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бирергә, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль алынмалар, Россия Федерациясе валютасында чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгәндә генә Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе БК 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган шәһәрнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча шәһәр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рөхсәт ителми.

23 статья . Чит ил валютасында шәһәр тарафыннан гарантияләр бирү һәм алынмаларны гамәлгә ашыру үзенчәлекләре

1. Шәһәр Россия Федерациясеннән чит ил валютасында үзләштерүне башкарырга, Россия Федерациясенә, Россия Федерациясе БК кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында Россия Федерациясенә гарантияләр бирергә хокуклы.

24 статья . Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары буенча шәһәр бюджетына акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан артмаска тиеш, моңа тиешле ел ахырына инфраструктур проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының һәм жирле бюджет турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәренең файдаланылмаган күләме 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып.

3. Хисап финанс елында шәһәрне алган акчаларның гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм агымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджетның элгә арттырылган акчалары суммасында барлыкка килгән хисап финанс елы йомгалары буенча шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артып киткән очракта, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш, агымдагы финанс елына алынган акчаларның иң чик күләмен киметеп.

25 статья . Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары һәм жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорында шәһәрнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора

26 статья . Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түлэнгән тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмэләрен жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре һәм түләүнең иң чик сроклары тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмэләрен тиешле бурыч йөкләмэләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

4. РФ БК 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткәрү муниципаль эчке алынмалар программасында чагылмый.

27 статья . Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмэләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмэләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгаларны (хәлләрне) вакытыннан алда үтәүне тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешә мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзә тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия жаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - Шәһәр) һәм гарант исемненән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләрнең башка житди шартлары күрсәтеләп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

б) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

- 8) гарантиянең гамәлдә булу вақыты;
- 9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү срогы һәм тәртибе;
- 10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;
- 11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләрне башкару тәртибе;
- 12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда киметү нигезләре;
- 13) гарантияне туктату нигезләре;
- 14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;
- 15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты тарафыннан түләнгән акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);
- 16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК билгеләгән белешмәләр, гарантның норматив хокукый актлары, гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре, акцияләренең 100 проценты (өлешләре) тиешле гавами-хокукый берәмлек (гарант), мөлкәте тиешле гавами-хокукый берәмлек (гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие (гарант) тарафыннан гына тәмин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча йөкләмәләрне үтәүне тәмин итүче муниципаль гарантия муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмә шартларының муниципаль гарантиядә күрсәтелгән, гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелмәгән очракта һәм (яисә) кредит (заем, шул исәптән облигация) гарантия белән тәмин ителгән муниципаль гарантия акчаларыннан (заем, шул исәптән облигация) максатчан файдаланган очракта, кредит шартнамәсе һәм кредит буенча муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамә нигезендә кредитның максатчан кулланылышын контрольдә тоту гамәлгә ашырыла торган төп йөкләмәләр шартлары үзгәртелмәгән очракта гына гарант тарафыннан чакыртып алынырга тиеш.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка

белдерелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантия язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләрне, шул исәптән, йөкләмә гарантияләре белән тәмин ителгән гарантияләрне үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчermәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия гарантия бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы) срогы тәмамланганнан соң таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия тапшырыла);

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантия күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәмин ителгән йөкләмәләренә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантияне һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларны башкару турындагы бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәлеше турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән срока гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) Гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгелэнгән күләмдә акча түләү белән;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгелэнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йә күрсәтелгән йөкләмәләрне башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4) бенефициарның, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, РФ БК 1151 статьясында каралган гарантны гарантия буенча гаранттан азат итү турындагы язма гаризасын гарантия буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгелэнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар белән башка затка бирелгән очракта яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның гарантия буенча гарантка карата таләпләрнең, гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә, гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпне (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә тапшырудан (күчүдән) тыш) тыш);

8) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуклар һәм (яисә) бурыч (бурыч) принципалына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очракта;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгелэнгән башка очракларда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау

чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелүгә бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрнең нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелгән хокукларны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш. Кредит (облигациядән тыш) буенча йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә торган муниципаль гарантия кредит килешүендә (заем килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заем) йөкләмәләрән бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдалануны үз ягыннан тикшереп торуну гамәлгә ашыру шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан һәм аның нигезендә кабул ителгән Нигезләмә белән билгеләнә.

28 статья . Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантияләр муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

29 статья . Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

30 статья . Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Шәһәр исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты буларак, шәһәр уставында муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына ия булган шәһәр башкарма комитеты чыгыш ясый.

3. Шәһәр тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31 статья . Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыруның чик күләмнәре

Киләсе финанс елына һәм номиналь бәя буенча план чорының һәр елында муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре шәһәр Советы тарафыннан муниципаль эчке бурычның өске чиге нигезендә билгеләнә, ул бюджет турында карар белән билгеләнгән.

32 статья . Шәһәр бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның рәвешләре

Шәһәр бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы БК 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

башка бюджетара трансфертлар.

Финанс белән тәмин итү чыганагы булып максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар булган жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән шәһәр Советы карарлары белән билгеләнә.

33 статья . Шәһәр бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. РФ БК, ТР БК, башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына таләпләре нигезендә кабул ителә торган шәһәр Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен уртак финанслау максатларында шәһәр бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләренә бирү максатлары һәм шартлары шәһәр Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

34 статья . Шәһәр бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Татарстан Республикасы бюджетына шәһәр бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр шәһәр бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

35 статья . Шәһәр бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе БК, Татарстан Республикасы БК һәм Татарстан Республикасының тиешле законнары, шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына таләпләре нигезендә кабул ителә торган шәһәр Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә шәһәр бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

36 статья . Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр

1. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурыч билгеләнгән датага шәһәр алдында акчалата йөкләмә нигезендә түләргә тиешле акчалар суммасы булып тора.

2. Шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр шәһәрнең финанс активларын формалаштыра.

3. Исәпкә алу һәм шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек кертү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), РФ БК каралган очраклардан тыш, Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Шәһәр каршында мондый йөкләмәләренә үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләренә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм алыш-бирешләренә исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе БК 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе БК кодексының 932 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, шәһәр алдында акчалата йөкләмәләр шәһәр бюджетының бердәм сетына акчалар суммасын күчерү датасыннан башкарылган дип санала.

2 бүлек. Шәһәр бюджеты проектын төзү

37 статья . Гомуми нигезләмәләр

1. Шәһәр бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында шәһәрнең социаль-иқтисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Шәһәр бюджеты проекты РФ БК нигезендә шәһәр Советының муниципаль хокукый актлары таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган шәһәр башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

3. Шәһәр бюджеты проекты шәһәр Советы карары нигезендә өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Шәһәр бюджеты проекты чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана торган очракта, шәһәрнең башкарма комитеты шәһәрнең урта сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак сроклы бюджет планлаштыруы, әгәр шәһәр Советы аны формалаштыру турында карарны РФ БК таләпләре нигезендә кабул иткән очракта, озак вакытка исәпләнгән вакытка шәһәрнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Шәһәр бюджеты проекты турыдан-туры төзүне финанс-бюджет палатасы гамәлгә ашыра.

38 статья . Шәһәр бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Шәһәр бюджеты проекты үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында Финанс-бюджет палатасы кирәкле белешмәләрен башка финанс органнарыннан, шулай ук дәүләт хақимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан алырга хокуклы.

2. Шәһәр бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниеенә Россия Федерациясе Президенты юлламасы нигезләмәләре;

Россия Федерациясенә милли үсеш максатларын һәм халыкка ачык хақимият органнары эшчәнлегенә аларга ирешү юнәлешен билгели торган документларда;

шәһәрнең бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре;

шәһәрнең социаль-иқтисадый үсешен фаразлау;

озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

39 статья . Шәһәрнең социаль-иқтисадый үсеш фаразы

1. Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеше фаразы кимендә өч елга эзерләнә.
2. Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен шәһәрнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эзерләнә.
3. Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеше фаразы шәһәр Советына бюджет проектын кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан хуплана.
4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәрнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләре һәм факторлары күрсәтелгән алдан расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Шәһәр бюджеты проектын төзү яисә карау барышында шәһәрнең социаль-икътисадый үсеше фаразын үзгәртү шәһәр бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Шәһәрнең чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисадый үсеш фаразын эзерләү шәһәр Башкарма комитетының вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

7. Шәһәрнең озак сроклы чорга бюджет фаразын формалаштыру максатларында РФ БК 170.1 статьясы нигезендә шәһәрнең озак сроклы чорга социаль-икътисадый үсеше фаразы шәһәр башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эзерләнә.

40 статья . Шәһәр бюджеты керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре шәһәр Советына бюджет турында карар проектын кертү көненә гамәлдә булган территориянең социаль-икътисадый үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм Россия Федерациясе законнарының һәм Россия Федерациясе законнарының, Татарстан Республикасы законнарының һәм шәһәр Советының салым булмаган керемнәрен билгели торган муниципаль хокукый актларының план чорына үз көченә керә торган территориянең социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә фаразлана.

Шәһәр Советына карау өчен бюджет турында карар кертелгәннән соң кабул ителгән һәм шәһәр бюджеты керемнәренә гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Советының муниципаль хокукый актлары нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр кертелгәндә чираттагы финанс елында агымдагы финанс елына һәм план чорына агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

41 статья . Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, Россия Федерациясе БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

42 статья . Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясе

1. Шәһәрнең салым чыгымнары исемлеге муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары киселешендә шәһәрнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, шулай ук муниципаль программаларга карамый торган эшчәнлек юнәлешләрендә төзелә.

2. Шәһәрнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, ел саен шәһәрнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3. Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре шәһәрнең бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

43 статья . Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе шәһәрнең башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме шәһәр Советының программаны раслаган шәһәр башкарма комитеты карары нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан маддәсе буенча шәһәр бюджеты турындагы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр шәһәр Башкарма комитеты карары белән билгеләнгән срокларда расланьрга тиеш. Шәһәр Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга шәһәр Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне карауны гамәлгә ашырырга хокуклы.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү уздырыла. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаны чираттагы финанс елыннан башлап туктату яисә үзгәртү кирәклегенә турында, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет

ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге турында карар кабул ителергә мөмкин.

44 статья . Муниципаль юл фонды

1. Муниципаль юл фонды шәһәр Советы карары белән (жирле бюджет турындагы карардан тыш) төзелә.

2. Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләме әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән шәһәр Советы карары белән билгеләнгән шәһәр бюджеты керемнәренәң фаразлана торган күләмәнән ким булмаган күләмдә чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар белән раслана:

автомобиль бензинына акцизлар, турыдан-туры куылган бензин, дизель ягулыгы, Россия Федерациясе территориясендә житештерелә торган дизель һәм (яисә) карбюратор (инжектор) двигательләр өчен мотор майлары;

муниципаль юл фонды төзүне күздә тоткан шәһәр Советы карары белән расланган жирле бюджетка башка кертемнәр.

3. Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен формалаштыру һәм куллану тәртибе шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

4. Агымдагы финанс елында айдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре чираттагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга жиберелә.

45 статья . Шәһәр бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Шәһәр бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, шәһәр Советының бюджет законнарында һәм муниципаль хокукый актларында билгеләнгән таләпләргә үтәп, шәһәр башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3 бүлек. Шәһәр бюджеты турындагы карар проектын карау һәм раслау

46 статья . Гомуми нигезләмәләр

1. Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карарында бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) керә торган бюджетның төп характеристикалары, шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Советы карарлары (шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карарларынан тыш) тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

2. Шәһәр бюджеты турында шәһәр Советы карарында, РФ БК, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы законнары һәм РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар белән билгеләнмәгән очракта, жирлекләр бюджетлары арасында керемнәргә бүлү нормативлары булырга тиеш.

3. Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән түбәндәгеләр раслана:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очракларда шәһәр бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлегә;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очракларда шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлегә;

чыгым төрләренәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) йә чыгымнарның төрләре

классификациясенәң чираттагы финанс елына һәм план чорына, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) төркемнәре (төркемнәре һәм (яисә) чыгымнар төрләренәң һәм (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) төркемнәре, чыгымнар төрләре классификациясенәң чираттагы финанс елына һәм план чорына, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенәң бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациясә Законы, Татарстан Республикасы Советы карары белән билгеләнгән очрақларда, бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән булса;

шәһәр Советы карары белән билгеләнгән шәһәр бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Шәһәр Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очрақта, шәһәр бюджеты турында карар проекты расланган шәһәрнең планлаштырылган чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга шәһәр бюджеты проектының планлаштырылган чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Шәһәр бюджеты план чоры параметрларын үзгәртү шәһәр Советы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән шәһәр бюджеты чыгымнарының тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, шәһәр бюджеты турындагы шәһәр Советы карары белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап (бюджетта чагылыш табуга) тәкъдим ителә торган салым булмаган

керемнәрнең аерым төрләре буенча шәһәр бюджеты керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

47 статья . Шәһәр бюджеты проекты белән бергә төзелә торган документлар һәм материаллар

1. Шәһәр бюджеты турындагы карар проекты белән бергә шәһәр Советына түбәндәгеләр бирелә:

- шәһәрнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- агымдагы финанс елның узган чорында шәһәрнең социаль-икътисадый үсешенең яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында шәһәрнең социаль-икътисадый үсешенең көтелгән нәтижәләре;

- шәһәрнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

- шәһәрнең чираттагы финанс елына һәм план чорына берләштерелгән бюджетының төп характеристикаларын фаразлау (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) йә урта сроклы финанс планы;

- бюджет проектына аңлатма язуы;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;

- Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;

- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

- күрсәтелгән бюджет сметаларына карата Финанс-бюджет палатасы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта бирелә торган күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектларын шәһәр Советы, Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән;

- шәһәр бюджеты керемнәре чыганақлары реестры;

- башка документлар һәм материаллар.

2. Бюджет турындагы карар муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү турындагы карар белән расланган очракта, бюджет турындагы карар проектына муниципаль программалар паспорты тапшырыла.

3. Бюджет турында карар проекты бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымтада булмаса, кушымта бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән бергә бюджет турындагы карар проектына кушымталар составына кертелә.

48 статья . Шәһәр Советына бюджет турында карар проектын кертү

1. Шәһәр башкарма комитеты житәкчесе чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын шәһәр Советына агымдагы елның 15 ноябрәненнән дә соңга калмыйча кертә.

2. Шәһәр Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта әлеге Нигезләмәнең 48 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

49 статья . Шәһәр бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау

1. Шәһәр Советы башкарма комитеты шәһәр бюджеты турында карар кабул иткән көннән алып ике эш көне эчендә шәһәр Советы рәисе аны контроль-хисап палатасына экспертиза уздыру өчен жиберә.

2. Контроль-хисап палатасы күрсәтелгән проектны алган көннән алып ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә эзерли.

3. Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе белән шәһәр бюджеты турындагы карар проекты комиссиядә, шулай ук шәһәр Советы депутатларына карауга жиберелә.

4. Контроль-хисап палатасының бәяләмәсе шәһәр бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр эзерләгәндә исәпкә алына.

5. Шәһәр Советы Рәисе Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе нигезендә шәһәр бюджеты турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү йә аны шәһәрнең башкарма комитетына эшләп бетерүгә кайтару турында карар кабул итә.

6. Шәһәр бюджеты турында кирәкле барлык документлар һәм материаллар белән карар проекты шәһәр Советына эшләп бетерүгә кергән көннән алып өч эш көне эчендә тәкъдим ителергә тиеш.

7. Шәһәр Советы шәһәр бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

8. Шәһәр бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

9. Бюджет турындагы карар чираттагы финанс елына һәм план чорына үз көченә кермәгән очракта, РФ БК билгеләгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

4 бүлек. Шәһәр бюджетын үтәү

50 статья . Шәһәр бюджетын үтәү нигезләре

1. Шәһәр бюджетын үтәү шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан тәмин ителә.

2. Шәһәр бюджетын үтәүне оештыру финанс-бюджет палатасына йөкләнә.

3. Шәһәр бюджетын үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Шәһәр бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

Шәһәр бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

51 статья . Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү Финанс-бюджет палатасы рәисе тарафыннан башкарыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләрә шәһәр бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Шәһәр бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү хакында карар кабул ителгән очракта Финанс-бюджет палатасы рәисе тарафыннан жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслана.

3. Жыелма бюджет язмасына РФ БК билгеләгән очрактарда шәһәр бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә Финанс-бюджет палатасы рәисе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Шәһәрнең жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә чыгымнарның төрләрән классификацияләү төрләрәнең бүлекләрәне, бүлекчәләрәне, бүлекчәләрәне, максатчан статьяларына, төркемнәрәне (төркемнәрәне һәм төркеменә) йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләрәне, бүлекләрәне, бүлекчәләрәне, бүлекчәләрәне, максатчан статьяларына (муниципаль программаларга һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләрәне), чыгымнар төрләрәнең төркемнәрәне (төркемнәрәне һәм төркемнәрәне) бюджет акчаларының жыелма бюджет язмалары күрсәткечләрән раслау күздә тотыла.

Шәһәрнең жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясә чыгымнары төрләрәнең төркемнәрә, төркемнәрә (төркемнәрә, ярдәмчә төркемнәрә һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләрә лимитларын раслау, шул исәптән бюджет чыгымнарының төрлә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләрә, бюджет акчаларының төп бүлүчеләрә өчен дифференциацияләнгән булуы каралырга мөмкин.

5. Чыгымнар буенча шәһәрнең жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләрә бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә, моңа 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактар керми.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнең чик сроклары билгеләнергә мөмкин, шул исәптән РФ БК да күрсәтелгән нигезләрәнең төрлә төрләрә буенча дифференциацияләнгән.

6. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджет ассигнованиеләрә кертелә, бюджетның бердәм сетындагы акчаларның калдықлары белән идарә итү операцияләрәнән тыш.

7. Шәһәр Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрән жайга салучы карарлары (жирле бюджет турындагы карардан тыш) финанс-бюджет палатасы рәисе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләмәләр каралырга мөмкин һәм (яисә) шәһәр бюджеты турында карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрәне билгеләү турында нигезләмәләр каралырга мөмкин.

52 статья . Касса планы

1. Финанс-бюджет палатасы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәрәнең баш администраторлары, бюджет дефицитын финанслау чыганақларының төп администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрәне тапшыру составын һәм срокларын билгели.

2. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрәне түләү буенча бюджеттан акчалар фаразы төзелә торган муниципаль контрактлар, башка

килешүләр буенча акчалата йөкләмәләр өчен муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән товарларны, эшләрне һәм хезмәт күрсәтүләрне исәпкә алып төзелә.

3. касса планын төзү һәм алып бару Финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

53 статья . Керемнәр буенча шәһәр бюджетын үтәү

Шәһәр бюджетын керемнәр буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тотат:

РФ БК билгеләгән агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар буенча бүленә торган Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән шәһәр бюджетының бердәм сетына шәһәр бюджеты һәм Татарстан Республикасының башка законнары турындагы карары һәм РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар турындагы карар белән казначылык счетларыннан шәһәр бюджетына кертемнәрне һәм башка кертемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне башкару һәм тарату өчен казначылык счетларыннан керемнәр бүлү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммалары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәрен төгәлләштерү;

Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, артык түләнгән яисә артык түләтелгән салымнарны, жыемнарны һәм башка түләүләрне кире кайтаруны (исәпкә алуны, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчаларны, шулай ук Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү өчен тиешле казначылык счетларына арттырып түләнгән суммаларны һәм процентларны вакытында башкармаган өчен процентларны Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен түләүләрне исәпкә алу һәм бүлү өчен тиешле казначылык счетларына күчерү.

54 статья . Шәһәр бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Шәһәр бюджетын чыгымнар буенча үтәү, РФ БК һәм ТР БК таләпләрен үтәгән килеш, Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Шәһәр бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тотат: бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;

акча йөкләмәләрен раслау;

акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү;

акча йөкләмәләрен үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алуучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар яисә закон, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмэләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алуучы үзенә житкерелгән бюджет йөкләмэләренен тиешле лимитлары һәм кабул ителгән, эмма үтәлмәгән бюджет йөкләмэләре арасындагы аермадан артмаган күләмдә яңа бюджет йөкләмэләре ала.

4. Бюджет акчаларын алуучы шәһәр бюджетты акчалары исәбеннән казначылык түлүүләрен башкару турындагы күрсәтмәләр (алга таба - боерык) һәм аларны түлүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, э оператив-эзләү чараларын башкаруга һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашучыларның башка катнашучыларына карата куркынычсызлык чараларын гамәлгә ашыруга бәйлә очрактарда акча йөкләмэләрен түлү бурычын раслый.

55 статья . Бюджет язмасы

1. Төп бүлүчеләрнең (боерык бирүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмэләре лимитлары белән расланган финанс-бюджет палаталары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмэләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет язмаларының чыгымнар һәм бюджет йөкләмэләре лимитлары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы күрсәтмәчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алуучыларга чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә, моңа 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактар керми.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмче төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмэләренен раслана торган лимитларын төгәлләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенен (күрсәтмә бирүчесенен) хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Бюджет акчалары баш урнаштыручының чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченен бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчалары бүлүченен чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре бюджет акчалары баш бүлүченен бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү бюджет акчаларын бүлүчегә рөхсәт ителми.

56 статья . Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча шәһәр бюджетын үтәү, жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла, моңа

бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр керми, РФ БК нигезләмәләре нигезендә Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

57 статья . Шәхси счетлар

Шәхәр бюджеты керемнәре администраторларының операцияләрен, шәхәр бюджетын үтәү операцияләрен исәпкә алу РФ БК нигезендә шәхси счетларда башкарыла.

58 статья . Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булган казна учреждениесенең бюджет сметасы элге орган житәкчесе яисә элге орган исеменнән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар планнарын төзегәндә каралган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар закупкаларын гамәлгә ашыру өчен финанс белән тәмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә рәвештә расланырга тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре, аның житәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукы бирелгән, бюджет йөкләмәләренең өстәлгән лимитлары чикләрендә, шулай ук бюджет йөкләмәләренең алынган лимитлары чикләрендә төгәлләштерелергә мөмкин.

59 статья . Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә чыгымнар буенча шәхәр бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата төп бүлүчеләрне, бюджет

акчаларын алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, агымдагы финанс елы башыннан сизелерлек яисә квартал саен арта торган нәтижә белән билгеләнә.

60 статья . Шәһәр бюджеты үтәлеше турындагы карар белән расланган керемнәрдән файдалану

1. Шәһәр бюджетын үтәгәндә фактта гомуми керемнәр күләме шәһәр бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль бурычларны биләүгә, муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук, Россия Федерациясе БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, шәһәрнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә кертелгән үзгәрешләр кертмичә Финанс-бюджет палатасы тарафыннан жибәрелергә мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеш (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе БК 242 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субсидияләр, шулай ук шәһәр бюджеты турында карар белән расланган керемнәрдән тыш бюджет үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган кертемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган шәһәр бюджеты чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

61 статья . Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Шәһәр бюджетын үтәү операцияләре 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында шәһәр бюджетын үтәү операцияләрен төгәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс-бюджет палатасында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктаталар.

3. Шәһәр бюджетының бердәм сетында булмаган бюджет акчаларының бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклары агымдагы финанс елның соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе БК каралмаган булса, бюджет акчаларын алучылар тарафыннан шәһәр бюджетының бердәм сетына күчерелергә тиеш.

4. Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, алар элек бирелгән бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш, шушы финанс елның беренче 15 эш көне эчендә.

Хисап финанс елында файдаланылмаган әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән бюджетара трансфертларга ихтыяж булу (булмау турында) турында шәһәр бюджеты акчалары акчалары баш администраторы тарафыннан карар кабул итү, шулай ук аларны элек бирелгән бюджетка кире кайтару турында карар кабул иткәндә, аларда ихтыяж булу турында карар кабул ителгәндә күрсәтелгән

акчалар бюджетка кергән көннән алып 30 эш көннән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла, алар элек бирелгән бюджет чыгымнары турындагы хисап нигезендә, шәһәр бюджетының төп администраторы билгеләгән билгеләгән тәртиптә формалаштырылган һәм тәкъдим ителгән күрсәтелгән бюджетара трансфертлар финанс белән тәмин итү чыганагы булып тора.

Федераль бюджеттан билгеләнгән субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турында шәһәр бюджетының төп администраторы карары нигезендә, финанс белән тәмин итү чыганагы булып хисап елында файдаланылмаган Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре торган, ул билгеләгән тәртиптә тиешле финанс органы белән килештерелгән, бюджетара трансфертларның калган өлеше күләмендәге акчалар агымдагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәмин итү өчен шәһәр бюджеты керемнә кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның 3 абзацында каралган карарлар кабул итү тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансфертларны кире кайтару тәртибен жайга сала торган жирле администрациянең муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә һ. б.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган өлеше, финанс тәминаты чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, тиешле бюджет керемнә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар бюджет керемнә күчерелергә тиеш, аннан алар бирелгән, Россия Федерациясе Финанс-бюджет палатасы билгеләгән гомуми таләпләрне үтәгән тәртиптә.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмаган бюджетара трансфертларны түләтү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс-бюджет палатасы агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә кирәкле акчалар белән тәмин итү тәртибен билгели.

6. Банк депозитларында РФ БК нигезендә урнаштырылган агымдагы финанс елы ахырына акча булу рөхсәт ителә.

5 бүлек. Төзү, тикшерү, карау
һәм бюджет хисапчылыгын раслау

62 статья . Бюджет исәбе һәм бюджет хисапчылыгы нигезләре

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисапчылыгының бердәм методологиясе Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан Россия Федерациясе БК нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Бюджет хисабы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм шәһәрнең йөкләмәләренең торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түлүүлөре системасында башкарыла торган операцияләр турында мэгълүматны жыю, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында казначылык түлүүлөре системасында Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары структурасында һәм (яисә) казначылык түлүүлөре системасында катнашучылар структурасында, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнең нәтижеләре турында (алга таба - казначылык исәбе) Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенен бюджет классификациясен үз эченә ала торган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджетны исәпкә алу һәм аларны куллану буенча инструкция хисаплары планнары Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Бюджет акчаларын төп бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) тарафыннан бюджет исәбенә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясен үтәп, финанс мэгълүматын детальләштерүне тээмин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланыла ала.

63 статья . Бюджет хисаплылыгын төзү

1. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (боерык бирүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә шәһәр бюджеты керемнәре администраторлары, шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.

Шәһәр бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда финанс-бюджет палатасына бюджет хисабын тапшыра.

2. Шәһәрнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә.

3. Шәһәрнең бюджет хисабы еллык була. Шәһәр бюджетының үтәлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

4. Шәһәрнең бюджет хисабы шәһәрнең башкарма комитетына финанс-бюджет палатасы тарафыннан тапшырыла.

5. Шәһәр бюджетының беренче кварталда, ярты еллыкта һәм агымдагы елның тугыз аенда үтәлеше турындагы хисап шәһәрнең башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм шәһәр Советына һәм Контроль-хисап палатасына жиберелә.

Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллык хисап шәһәр Советы карары белән расланырга тиеш.

6. Финанс-бюджет палатасы шәһәрнең берләштерелгән бюджетын үтәү турында Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бюджет хисабы тапшыра.

Бюджет хисаплылыгын тапшыру Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы билгеләгән срокларда гамәлгә ашырыла.

64 статья . Шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисап аны шәһәр Советында караганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисапларын тышкы тикшерүне үз эченә ала һәм шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләргә тиеш.

2. Шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрен исәпкә алып, шәһәр Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Шәһәр бюджетының үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрен исәпкә алып, тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшыру турында Татарстан Республикасы Хисап палатасы белән килешү төзегән очракта, Татарстан Республикасы Хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Шәһәрнең башкарма комитеты аңа бәяләмәне эзерләү өчен шәһәр бюджетының үтәләше турындагы хисапны агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшыра. Шәһәр бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.

4. Контроль-хисап палатасы бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисабының еллык бюджет хисабы күрсәткечләрен исәпкә алып, шәһәр бюджеты үтәләше турында хисапка бәяләмә эзерли.

5. Шәһәр бюджетының үтәләше турында еллык хисапка Бәяләмә шәһәр Советына контроль-хисап палатасы тарафыннан бер үк вакытта шәһәр Башкарма комитетына юллама белән тапшырыла.

65 статья . Шәһәр Советы бюджетының үтәләше турында еллык хисапны шәһәр Советы тарафыннан тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Шәһәр бюджетының үтәләше турында еллык хисап шәһәр Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

2. Шәһәр бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисабы үтәләшенә анализ булган аңлатма, муниципаль биремне үтәү турындагы белешмәләр һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдалануның башка нәтижәләре турындагы белешмәләр, шәһәр бюджеты үтәләше турындагы карар проекты, шәһәр бюджеты үтәләше турындагы башка бюджет хисабы һәм шәһәрнең берләштерелгән бюджетының үтәләше турында бюджет хисабы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Шәһәр Советы шәһәр бюджетының үтәләше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча шәһәр бюджетының үтәләше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Шәһәр Советы шәһәр бюджетының үтәләше турындагы карарны кире каккан очракта, ул күрсәткечләрен дөрөс чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

66 статья . Шәһәр бюджетының үтәләше турында карар

1. Шәһәр бюджетының үтәләше турындагы карар белән, доходларның, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицтының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен шәһәр бюджетының үтәләше турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елында шәһәр бюджетын үтәү турындагы карарга карата аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча шәһәр бюджеты керемнәре;

шәһәр бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча шәһәр бюджеты чыгымнары;

бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча шәһәр бюджеты чыгымнары;

бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары.

3. Шәһәр бюджетының үтәләше турындагы карар белән шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законы, шәһәр Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

6 бүлек. Муниципаль финанс контроле

67 статья . Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле финанс-бюджет палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Муниципаль финанс контроле органнарының бюджет вәкаләтләре РФ БК нигезендә билгеләнә.

68 статья . Бюджет хокук бозулар өчен җаваплылык

Бюджет хокук бозулар өчен җаваплылык Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән нигезләрдә һәм тәртиптә башлана.